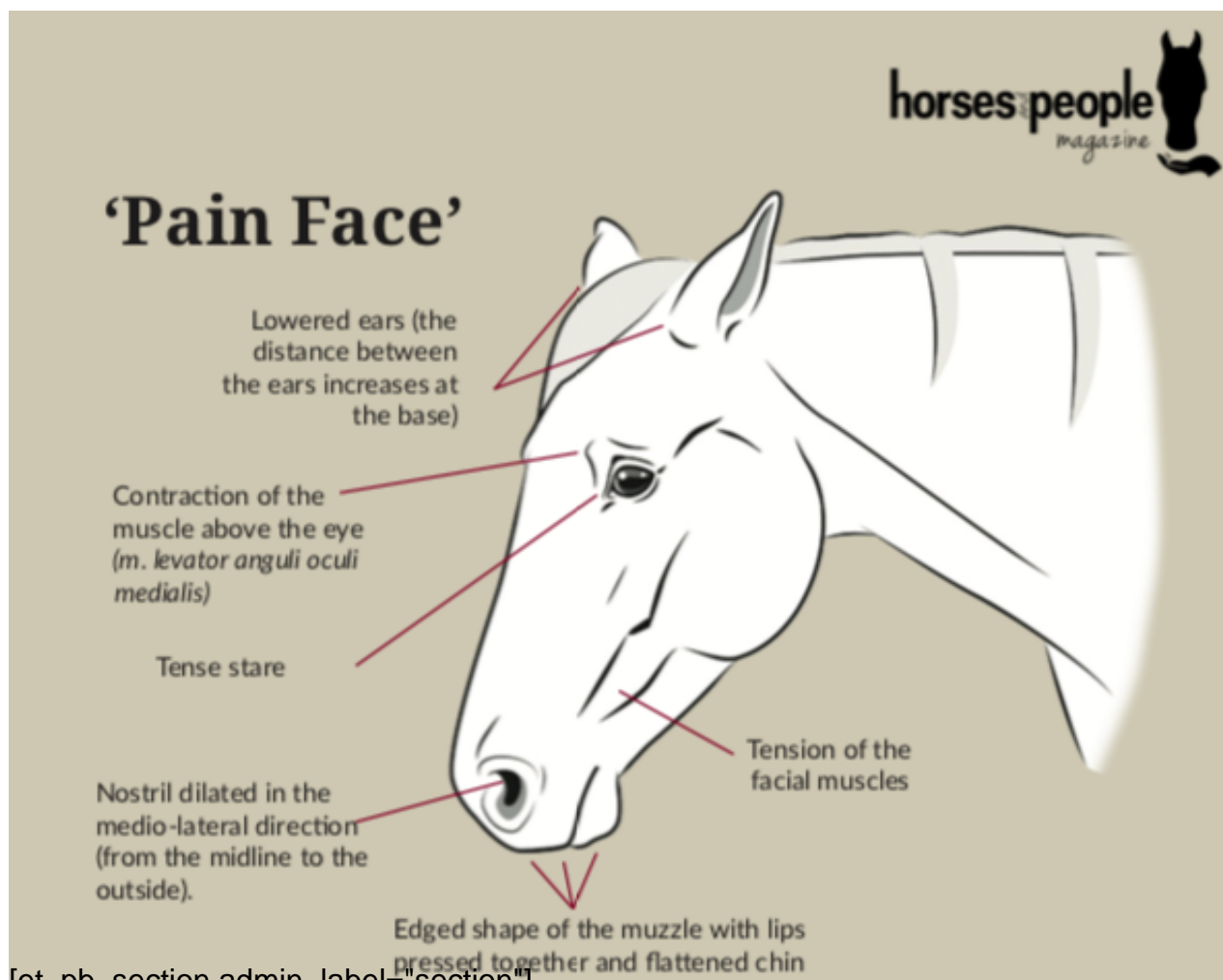

Smärtsignaler

[et_pb_section admin_label="section"]

[et_pb_row admin_label="row"]

[et_pb_column type="4_4"] [et_pb_text admin_label="Text"] **Pain Face och andra tecken på smärta**

<https://vimeo.com/395921644/2714813bbc>

Smärta är ett stort välfärdsproblem för våra hästar. Det kan vara mycket svårt att avgöra om en häst har ont, då hästar evolutionärt gynnas av att inte visa sin smärta. En svag individ är lättare för ett rovdjur att fånga. Därför går många hästar runt med upptäckt smärta. Efter grundlig forskning har "Pain Face" tagits fram - förändringar i ansiktet som signalerar smärta. Detta innebär att det nu är lite lättare att bedöma om en häst har ont. En viktig färdighet att ha med sig som hästägare helt enkelt!

Förutom Pain Face så finns det även andra tecken på att hästen har ont. Det är viktigt att titta på helheten och se Pain Face som ett komplement snarare än det enda sättet att avgöra om hästen har ont eller inte. Det kan vara svårt att fastställa orsaken till smärtan och därför bör du tillkalla din veterinär när du misstänker att din häst har ont någonstans.

En stor fördel med att kunna läsa Pain Face är att upptäcka eventuella skador tidigt och därmed

---

undvika kroniska problem då behandlingen kan påbörjas tidigare.

[Se hela planchen här](#)

5 saker att titta efter:

En häst med smärta visar oftast flera av följande tecken. Ju fler och ju mer uttalad karaktär, desto högre smärta.

1. "Sänkta" öron

Avståndet mellan öronen ökas. Öronen sänks och drar sig oftast utåt eller bakåt. Ofta står de i motsatt riktning till varandra, eller de rör sig asymmetriskt.

2. Triangulärt öga

Spänd och tillbakadragen blick. Spänd och sammandragen muskulatur runt ögonen, vilket ger ett karakteristiskt vinklat utseendet på ögonlocket.

3. Utvidgade näsborrar

Näsborrarna blir kantiga och utvidgade jämfört med den normala, avlånga kommaliknande formen. Detta syns tydligast när hästens andas in.

4. Spända ansiktsmuskler

Musklerna på sidan av hästens ansikte blir mera spända och markerade

5. Kantig mule

Ökad spänning i läppar och kind ger en mer kantig form med sammanpressade läppar och en plattare haka jämfört med den mjuka runda formen hos en avslappnad häst.

Andra tecken på smärta:

Pain Face är ett viktigt verktyg för att bedöma om en häst har ont, men vi behöver också titta på hästens beteende och reaktioner på stimuli i omgivningen.

Avvikande beteende i hagen/boxen

En häst som inte är smärtpåverkad är intresserad av sin omgivning, medan hästar som har ont har ett avvikande beteende. De kan hålla sig undan i hagen, inte hänga med flokken, bli passiva eller visa mer oro och aggressivitet mot andra hästar. I boxen kan hästen stå längst bort och titta in mot väggen istället för att stå vid boxdörren och titta ut till exempel.

Huvudposition

Hästar håller normalt huvudet i mankhöjd eller högre, om de inte äter. Smärtpåverkade hästar håller huvudet strax nedanför mank-nivå eller ännu lägre ner om de är svårt smärtpåverkade.

Uppmärksam

Lägg märke till hästens reaktion när du eller andra närmar sig hästen. En smärfri häst tittar på och rör sig mot den som närmar sig den. Vid lindrig smärta kommer hästen oftast bara att titta men utan att röra sig. Vid mer uttalad smärta förblir hästen oftast helt stillastående.

Foder

En normal häst äter sitt foder utan att tveka. Är den smärtpåverkad kommer den oftast att äta med avsmak eller avstå.

Aggressivitet och smärta

Alla som själv har haft långvarig smärta vet hur det påverkar humöret, tillslut så bli vi lättirriterade och sura. En grupp med forskare har nu hittat att detsamma gäller för hästar. De observerade närmare 60 hästar i olika åldrar från tre olika ridskolor. De fick genomgå ett standardiserat beteendetest och därefter kollade en kiropraktor på om de hade ont eller stelhet i ryggen.

Testet bestod av 5 delar:

1. En människa ställer sig helt stilla i boxen och tittar ner.
2. En människa försöker klappa hästen på halsen
3. En människa dyker plötsligt upp utanför boxen
4. En människa kommer in i boxen med en sadel på armen
5. En människa sätter på en grimma på hästen

73% av hästarna var starkt påverkade av kiropraktorns fynd och mer än 75% av dessa hästar visade aggressivitet och negativa reaktioner mot människorna i beteendetesten och visade då också färre positiva reaktioner.

Detta är såklart ett mycket viktigt resultat då aggressiva hästar ofta beskrivs som ouppfostrade, bortskämda eller dumma. Etiketter som verkligen inte hjälper hästen i en redan svår situation, utan ibland blir en ursäkt för att bestraffa hästen för sitt beteende. Att bestraffa en häst för att den talar om att den har ont är såklart ett enormt välfärdsproblem och kan till slut leda till inlärd hjälplöshet.

Så innan vi bestämmer oss för att hästen har en sur personlighet, inte anses kunna gå med andra hästar eller "bara är sådan", så behöver vi verkligen titta på detta från hästens perspektiv.

- Vad är funktionen av det aggressiva beteendet?
- Vad försöker hästen uppnå?
- Finns det andra tecken på att hästen inte mår bra?

En veterinärundersökning är såklart en mycket bra början, men kom ihåg att även om hästen "har gått igenom besiktningen" så betyder det inte att hästen är 100% smärtfri! Det är oerhört komplicerat att bedöma smärtan hos en häst - och speciellt att ställa en diagnos baserad på dessa smärtor.

Testa dig själv för att se om du kan känna igen smärtansikte på häst:
<http://langthastliv.se/pain-face/>

Här hittar du en pdf du kan skriva ut och ha i stallet : <https://www.relationstraning.se/wp-content/uploads/2019/07/pain-face.pdf>

Källor och fördjupning:

Pain Face materialet är utvecklat med bakgrund av "An equine pain face" skriven av veterinär Ph.D. Karina Bech Gleerup och medförfattare, Köpenhamns Universitet.

Studien hittar du här:

<https://hastsverige.se/content/uploads/2018/06/painfaces-6.pdf>

Development of the Horse Grimace Scale (HGS) as a Pain Assessment Tool in Horses Undergoing Routine Castration

<https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0092281>

En studie om kronisk stress hos hästar:

https://stud.epsilon.slu.se/4697/11/eriksson_m_120821.pdf

Inlärd hjälplöshet hos hästar:

<https://www.hippson.se/artikelarkivet/veterinar/forskningskollen-ar-den-lugna-hasten-deprimerad.htm>

Kronisk smärta och aggressivitet hos hästar:

<https://thehorse.com/119018/link-between-chronic-pain-and-aggression-in-horses-identified/>

Denna video visar en amerikansk studie på ridna hästar och Pain Face:

<https://youtu.be/QUzvYluYsSo>

<https://www.youtube.com/watch?v=OagPWNZ8lQA&feature=youtu.be>

<https://www.youtube.com/watch?v=UwoETBDQevc>

<https://www.youtube.com/watch?v=-9PxRo6PVCU>

https://www.youtube.com/watch?v=D_TBdmQWgeQ

---

https://www.youtube.com/watch?v=X-nNiGU_Jmg

[/et_pb_text]/[/et_pb_column]

[/et_pb_row]

[/et_pb_section]